

I. CZYTANIE ZE ZROZUMIENIEM

Jest taka kraina w Polsce. Nieodkryta jeszcze przez masową turystykę, w której czas jakby się zatrzymał. Atrakcyjna dla krajoznawcy. Trudno dostępna ze względu na przygraniczne położenie. Jakby stworzona dla turystyki rowerowej. To nasze wschodnie pogranicze, do którego przyłgnęła nazwa „ściana wschodnia”.

Wybraliśmy się tam w trójkę na rowerach. Wędrowkę zaczęliśmy od Przemyśla, by przez Medykę, trzymając się jak najbliższej granicy, zmierzać na północ. Oczywiście korzystaliśmy z nieocenionego dwutomowego przewodnika Grzegorza Rąkowskiego „Polska egzotyczna”, specjalnie opracowanego dla piechura czy rowerzysty. Co prawda autor opisuje tę trasę w odwrotnym kierunku, ale jazda „pod prąd” jest dodatkową atrakcją.

Nie muszę dodawać, że na taką trasę trzeba mieć dobrze przygotowane rowery wraz z niektórymi zapasowymi częściami, dodatkowymi dętkami, łastkami i narzędziami, gdyż serwisy rowerowe w tej okolicy znajdują się właściwie tylko w miastach powiatowych i w pewnej odległości od granicy. Zabraliśmy za sobą także cały sprzęt biwakowy, by być niezależnym od tamtejszej kruchej bazy agroturystycznej. Spaliśmy czasami w ogródkach i u gospodarzy, często na dziko, w zagajnikach, nad rzekami, nad jeziorami, tam, gdzie zastał nas wieczór. Wstawaliśmy skoro świt, gotowaliśmy śniadanie na kuchenkach turystycznych i wyruszyliśmy dalej w drogę.

Pierwszą sprawą, która stała się tematem naszych rozmów, były ciągle żywe emocje z relacji polsko-ukraińskiej, jakże niedawnej naszej historii wojennej i powojennej. Na cmentarzu w Hruszowicach widzieliśmy pomnik poświęcony „bohaterom UPA (Ukraińskiej Armii Powstańczej), bojownikom o wolną Ukrainę”, a dwa kilometry wcześniej natknęliśmy się na monument poświęcony „funkcjonariuszom Milicji Obywatelskiej i Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego, zamordowanym przez bandytów UPA”.

Te emocje tkwią nadal w sercach tamtejszych mieszkańców. Zazwyczaj pytano nas, jakiej narodowości jesteście, a potem, w zależności od tego, w jakim domu gościliśmy, otrzymywaliśmy własną długą, okrutną lekcję historii, dowiadaliśmy się o strasznych rzeczach dziejących się tam w czasie wojny i tuż po wojnie. Chyba musi upłynąć jeszcze sporo czasu, by te krzywdy, przekazywane z pokolenia na pokolenie, zostały zapomniane.

Michał Kochańczyk *Pod wschodnią ścianą*,
[w:] Poznaj świat, nr 9 (wrzesień 2007), s.88-89.

1. Przytoczony tekst porusza sprawę:

- a) organizacji czasu podczas wycieczki rowerowej
- b) zaopatrzenia w żywność na trasie wycieczki
- c) nastrojów ludności wobec niedawnej historii
- d) turystyki rowerowej na terenach przygranicznych

2. Wschodnie pogranicze charakteryzuje się:

- a) słabo rozwiniętą bazą turystyczną
- b) nieciekawym ukształtowaniem terenu
- c) brakiem zaplecza technicznego dla podróżnych
- d) burzliwą historią

3. Wspomniana w tekście jazda „pod prąd” to jazda:

- a) niezgodna z przepisami
- b) atrakcyjna
- c) różniąca się od opisanej w przewodniku
- d) donikąd

4. Dwa wymienione w tekście pomniki zostały wystawione:

- a) polskim patriotom
- b) wrogom ojczyzny
- c) ludziom z wrogich sobie obozów
- d) ludziom o odmiennych racjach

5. Podczas wycieczki turyści korzystali z:

- a) gościnności mieszkańców
- b) map i opisów terenu
- c) ofiarności natury
- d) własnej przemysłowości

6. Zapobiegliwość podróżnych nie dotyczyła kwestii:

- a) zaopatrzenia
- b) noclegów
- c) wyżywienia
- d) transportu

II. LITERATURA

7. Wiersz Joanny Kulmowej pt. „Zaduszki” wyraża:

- a) sprzeciw wobec bezsensownej śmierci
- b) niepokój wywołany tajemnicą śmierci
- c) zaciekawienie uroczystością
- d) pogodzenie się ze śmiercią

8. Układ rymów w wierszu jest następujący:

- a) abab
- b) abba
- c) aabb
- d) ababcc

9. W wierszu zastosowano:

- a) powtórzenie
- b) kontrast
- c) porównanie
- d) przenośnię

*Nie wiem, co to znaczy umieranie -
znam te smutne białe świece przy ścianie.
Nie wiem, co to znaczy odchodzenie -
tylko wiem, jak gorzko pachnie czarny wieniec.
Nie wiem, co to są śmiertelne rany -
przecież znam ten grób przez matki oplakany.
Może pięknie w tej czerni.
W tej bieli.
Ale nie chcę, aby chłopcy tak ginęli.*

10. Autorem wierszy pt. „Ojciec objaśnia”, „Miłość” i „Furtka” jest:

- a) Jan Twardowski
- b) Czesław Miłosz
- c) Julian Tuwim
- d) Leopold Staff

11. Prawidłowo zestawiono tytuły książek z bohaterami w szeregu:

- a) „Lassie, wróć!” - Priscilla
- b) „Ania z Zielonego Wzgórza” - Mateusz
- c) „Tajemniczy ogród” - Fileas Fogg
- d) „Szatan z VII klasy” - Adaś Cisowski

12. Nieodłącznym elementem powieści jest:

- a) monolog
- b) fabuła
- c) narrator
- d) przenośnia

13. Cytowany fragment pochodzi z utworu

A. Mickiewicza pt.:

- a) „Świżeż” *Jedzą, piją, lulki palą,*
b) „Powrót taty” *Tańce, hulanki, swawola:*
 c) „Pani Twardowska” *Ledwie karczmy nie rozwalą,*
d) „Pan Tadeusz” *Cha, cha, chi, chi, hejże, hola!*

14. Nastrój beztrioskiej zabawy został oddany poprzez:

- a) licznie występujące czasowniki
b) występowanie wyrazów w liczbie mnogiej
 c) zastosowanie wykrzykników
 d) zgromadzenie rzeczowników w jednym wersie

15. W wierszu J. Tuwima pt. „Gorące mleko” wyrażona jest tęsknota do:

- a) ojczyzny b) zabawy
 c) swobody d) beztrioski

16. Bohaterka nadzwyczaj ambitna, pracowita i z dużą wyobraźnią to:

- a) Nel Rawlison b) Ania Shirley
c) Pestka d) Balladyna

17. Bohater, który potrafił zrozumieć i pokochać przyrodę, to:

- a) Robinson Crusoe b) Dick („Tajemniczy ogród”)
 c) Ania Shirley d) Hynes („Lassie, wróć!”)

18. Utworem epickim jest:

- a) hymn b) fraszka
 c) opowiadanie d) powieść

III. NAUKA O JĘZYKU

19. Czasownikiem przechodnim jest:

- a) iść
b) skakać
 c) śpiewać
 d) składać

20. Konstrukcją bierną ma zdanie:

- a) Dom został zbudowany przez murarzy.
b) Artysta namalował piękny obraz.
 c) Na obozie są organizowane ciekawe gry.
d) Trwają poszukiwania ukrytego skarbu.

21. Prawidłowo są określone formy czasownika w zdaniu:

- a) Nie przeszkadzaj mi. - tryb rozkazujący, 2.osoba l. pojedynczej
 b) Poszlibyśmy do kina. - tryb przypuszczający, 1.osoba l. mnogiej
 c) Czekala bardzo długo. - tryb orzekający, 3. osoba l. pojedynczej, cz. przeszły
 d) Piszecie klasówkę. - tryb orzekający, 2. osoba, l. mnogiej, cz. teraźniejszy

22. Prawidłowo są określone formy rzeczownika w zdaniu:

- a) Nie znam tej osoby. - l. pojedyncza, r. nijaki, dopełniacz
b) Mam dużo problemów. - l. mnoga, r. męski, biernik
 c) Zaufaj przyjaciołom. - l. mnoga, r. męski, celownik
d) Siedzieli na tej ławce. - l. pojedyncza, r żeński, narzędnik

23. Tylko spójniki znajdują się w szeregu:

- a) mój, a, ktoś
 b) ale, więc, że
 c) i, jednak, oraz
d) ona, ty, bo

24. Prawidłową formę ma liczebnik w zdaniu:

- a) Opiekujemy się trojgiem dzieci.
 b) Masz dwoje oczu.
c) Brakuje pięciu piskląt.
d) Przyjaźnię się z dwojgiem dziewczynek.

25. Nieprawidłową formę ma rzeczownik w zdaniu:

- a) Myślę o moich przyjaciółkach.
 b) Mówiliśmy o chrześcijaninach.
c) Ze wszystkich gimnazjów to jest najlepsze.
 d) Mieszkamy w pięknym domie.

26. Nieprawidłową formę ma czasownik w zdaniu:

- a) Wzięłem stąd książkę.
b) Oni rwą kwiaty.
c) Dzieci upieką ciastka.
 d) One nie umią angielskiego.

27. Nieodmienną częścią mowy jest:

- a) przysówek
 b) spójnik
 c) przyimek
d) przymiotnik

28. Zdaniem złożonym jest wypowiedzenie:

- a) Nie wiem, o czym myślisz.
b) Tam były twoje książki i zeszyty.
 c) Poszedł prosto, ale zaraz skręcił w prawo.
d) Nie umiał ani angielskiego, ani niemieckiego.

29. Mówimy, że ktoś *dolewa oliwy do ognia*, gdy:

- a) gotuje
 b) pogarsza istniejącą sytuację
c) wywołuje panikę
d) rozpacza

30. Wyrażenie *pięta Achillesa* oznacza:

- a) słabą stroną człowieka
b) piętę zranioną
c) niewygodny but
d) skłonność człowieka do bójek